

Автоматизація вимови звуку [Ц]

№ 1 Інформація для мами. Артикуляція звуку [Ц]

Губи розтягнуті в посмішку, або набувають положення наступного голосного
Зуби розкриті на декілька міліметрів, трохи оголені
Кінчик язика за нижніми зубами
Передня частина спинки язика утворює зімкнення з альвеолами, яке плавно переходить у щілину
Бічні краї язика притиснуті до верхніх бокових зубів
Після утворення щілини струмінь повітря проходить поштовхом посередині спинки язика, по утвореному жолобку
М'яке піднебіння закриває прохід у носову порожнину

Голосові зв'язки не вібрують, звук глухий

Вимов звук [Ц] ізолювано, перед люстерком. Гра – звуконаслідування

Під час ходьби цокають копитця у конячки:
цок, цок, ... цок, цок, ... цок, цок, ...

Під час бігу:

цок, цок, цок... цок, цок, цок... цок, цок,
цок... цок, цок, цок...

№2 Послухай і визнач перший звук у словах (Мама читає слова, виділяючи голосом звук [Ц])

Цегла, цап, цедра, цифра, цибуля, циркуль, центр, цемент.

Визнач на слух останній звук у словах
Матрац, абзац, палац, кварц.

Послухай слова. Назви спільний звук, що є у всіх словах
Цибуля, цапеня, кільце, відерце, горобець, яйце, олівець, цирк.

Пограй з мамою у гру «Спіймай слово»
Послухай слова і плесни в долоні, коли почуєш слово зі
звуком [Ц]

Дитина, цифра, лице, коза, метелик, цукор, ракета, гуцул,
цирк.

Вимовляй чітко звук [Ц] у складах

Ца Цо Цу Це Ци
№ 3 Вимовляй чітко звук [Ц] у складах і словах

Ца	ца – ца	ца – ца – ца	цап	цар	цапеня
Цо цокотуха	цо – цо	цо – цо – цо	цокіт	цоколь	
Цу	цу – цу	цу – цу – цу	цукор	цукати	цукерка
Це	це – це	це – це – це	центр	цедра	цемент
Ци	ци – ци	ци – ци – ци	цирк	цифра	цибуля

№ 4 Повтори декілька разів чистомовки спочатку повільно, потім швидко

Церка, церка, церка – це цеберка.
Церка, церка, церка – солодка цукерка.
Ценя, ценя, ценя – це цуценя.
Цент, цент, цент – міцний цемент.

Зміни речення. Вчись правильно вимовляти звук [Ц]

Я їла цукерки
(ти, він, вона, ми, ви, вони)

Я складав цеглу.
Я купив цуценя.
Я поклав цукор у цукерницю.
Я налила воду у цеберку.

№ 5 Прочитай вірш. Зроби звуковий аналіз слів, у яких є звук [Ц]

кожен день дивилось сонце.
А тепер зима настала –
хуртовина загуляла

Ще недавно у віконце

Склади словосполучення з поданих слів. Прочитай їх.

**Слідкуй за правильною вимовою
звука [Ц]**

Рогатий
Кругла
Сіре
Залізний
Друкована

цапеня
цифра
циркуль
цап
цибуля

**№ 6 Прочитай речення, вставляючи слова з довідок у потрібному
відмінку.**

Виразно прочитай їх

1. Алла дивилась... .
2. Розчеши волосся ... .
3. Вовк біжить за ... .
4. ... поклали на ... .
5. ... міцно спить.
6. Синичка з ... клюють зерно.

(Концерт, гребінець, заєць,
цукор, блюдце, цуценя, горобець).

**Прочитай прислів'я та приказки. Стеж за вимовою звуку [Ц].
Як ти розумієш їх зміст?**

Дивиться лисицею, а вовком думає.
Возиться, як кіт з оселедцем.
Поки найде, то й сонце зайде.

№ 7 Вимовляй чітко звуки [Ц] і [Ц'] у складах і словах

Ац ац - ац - ац
Ец ец - ец - ец
Иц иц - иц - иц
Оц оц - оц - оц
Уц уц - уц - уц

аць - аць - аць
ець - ець - ець
иць - иць - иць
оць - оць - оць
уць - уць - уць

Абзац, кварц, боцман, олівець, кицька, Луцьк, борець.

Прочитай текст виразно

Цибулі цапок цурався.

Цікавився цілющою цитриною.

Цілився, цибав, цупив.

- Цукерка! – цямкав цвітом.

...Цього цапка ціпком цвюхкали.

№ 8 Прочитай читалочки – з'єдналочки повільно, потім у швидкому темпі.

З двома утвореними словами склади і запиши речення

ПО	→		СУ	→	
ПА	→	ЛИ-ЦЯ	КРИ	→	НИ-ЦЯ
КРО	→		ЧОР	→	

Прочитай. Чітко вимовляй м'який звук [Ц']

Горобець, олівець, перець, палець, ранець, гаманець, киця, рукавиця, криниця, водиця, засць, цяцька, цікавий, столиця.

Вивчи вірш напам'ять

Синиці

Три синиці на ялиці
говорили про суниці.
А суниці круглолиці

визирали із травиці.
І не знали то синиці –
це не ягоди, а птиці.

Л. Біленька

№ 9 Прочитай вірші. Один із них вивчи напам'ять . Чітко вимовляй м'який звук [Ц'] у словах

Олівець

Ось зелений олівець,
коли взять за цей кінець.
А як взять за цей кінець –
буде синій олівець.

Л. Первомайський

Вербиця

Біля хати, край городу
молода вербиця
на свою дівочу вроду
дивиться в криницю.

Прочитай прислів'я, з'єднавши його частини. Поясни, як ти їх розумієш.

Слово – не горобець,
Треба нахилитися,
вилетить – не впіймаєш.
Щоб з криниці води напитися.

*№ 10 До слова - назви підбери відповідне слово - ознаку.
Прочитай, слідкуючи за вимовою звука [Ц]*

Оцет	солодкий
Матрац	маленьке
Яйце	яскраве
Цукор	кислий
Цемент	м'який
Цуценя	міцний
Сонце	варене

Повтори скоромовку

Скликає людей студениця – криниця, їм сили вернути вміє криниця.

№ 11 Повторюй скоромовки

позвали кравців,

Напекли млинців,
муку сію.

а кравець за млинець –
та й побіг у танець.

Мусію, Мусію,

Печу паляниці,
кладу на полиці.

Відгадай сам та загадай друзям загадки

За горами за долами ходить свита і кожух.

Народилась із землі, зарум'янилась на вогні і
з'явилась на столі.

(ця, вів)

(ля, па,
ця, ни)

---

*№ 12 Вивчи вірш напам'ять. Слідкуй за
правильною вимовою звука [Ц]*

Киця прокидається –
лапками вмивається.
Квіти прокидаються –
росами вмиваються.
Ну, а ми з сестрицею
вмиваємось водицею.

А. М'ястківський

№13 Прочитай. Чітко вимовляй звук [Ц] у складах і словах із збігом приголосних

цва	цво	цву	цве	цви
цка	цко	цку	цке	цке
цла	цло	цлу	цле	цли
цма	цмо	цму	цме	цми
цта	цто	цту	цте	цти
цпа	цпо	цпу	цпе	цпи

Цвіт, лацкан, боцман, бацматий, цвиркати.

**Утвори з поданих складів слова. Прочитай їх, чітко вимовляючи звук [Ц].
Запиши слова у зошит**

ля, бу, ци; кер, ка, цу; нець, мли; ра, циф; церт, кон; си, ли,
ця.

**№ 14 Розглянь фото і назви тварин. Визнач місце звука [Ц] у їхніх назвах.
Розкажи, що ти знаєш про цих тварин**

